

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Augustinusschool

Plaats : Rotterdam
BRIN-nummer : 18AP|C1
Onderzoeksnummer : 150904
Datum onderzoek : 29 januari 2013
Datum vaststelling : 8 mei 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	8
3	TOEZICHTARRANGEMENT	16

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 2 oktober 2012 en 29 januari 2013 een onderzoek uitgevoerd op Augustinusschool naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor De Augustinusschool een risicoanalyse uitgevoerd tijdens een vierjaarlijks bezoek op 2 oktober 2012.

Uit deze analyse kwam naar voren dat er risico's zijn in de kwaliteit van het onderwijsleerproces. Om deze reden heeft de inspectie het bezoek afgebroken.

De inspectie heeft de uitkomsten van deze risicoanalyse met het bestuur en de directie besproken. Naar aanleiding van dit gesprek is besloten een onderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Toezichthistorie

Tijdens het onderzoek van 2 oktober 2012 bleek dat de meest recente tussenopbrengsten onvoldoende waren, en dat er ook twee normindicatoren onvoldoende waren, te weten het gebruik van een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen en de planmatige uitvoer van de zorg. Omdat de school kort voor het bezoek geconfronteerd geweest was met een traumatische gebeurtenis, is gezamenlijk besloten het kwaliteitsonderzoek in januari 2013 uit te voeren. Dit kwaliteitsonderzoek had tot doel helder zicht te krijgen op de mogelijke tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.

- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, te weten een document 'Analyse leerresultaten en benoemen streefdoelen schooljaar 2012-2013' en het plan van aanpak ter verbetering van de zorgstructuur.
- Schoolbezoek, waarbij in alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, aanbod van de leerinhouden, leertijd, schoolklimaat, didactisch handelen, afstemming, zorg, begeleiding, kwaliteitszorg en de voorwaarden voor kwaliteitszorg.

Daarnaast heeft de inspectie ten tijde van het onderzoek enkele indicatoren toegevoegd. Het gaat hierbij om de indicatoren 2.3 (doorgaande lijn in het aanbod), 2.5 (aanbod sociale competenties) en 6.1 (gebruik differentiatiemogelijkheden van de methode). De inspectie heeft deze toegevoegd aangezien deze, in aanvulling op de overige indicatoren, meer specifiek naar voren brengen waar de inspectie nog aandacht voor wil vragen en waar de school al voldoende kwaliteit laat zien.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 **Kwaliteits- en nalevingsprofiel**

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.		•			
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.		•		
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.		•		
2.5	De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		•		

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		•		
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
10.2	De schoolontwikkeling is verbonden met de visie op onderwijs, zoals geformuleerd in het schoolplan.		•		
10.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.			•	

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn bestuur, directie, team en andere belanghebbenden betrokken.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De Augustinusschool is een school in beweging. Sinds augustus 2012 is er een nieuwe directeur en zijn er diverse verbeterprocessen in gang gezet. De school heeft ook na het bezoek van oktober 2012 de verbeterprocessen nader uitgewerkt en op sommige terreinen de verbeteractiviteiten versneld doorgevoerd waardoor fundamentele voorwaarden al zichtbaar zijn in het primaire proces. Op diverse terreinen zijn daarbij ook verbeteringen in de voorwaarden voor goed onderwijs gerealiseerd. Daarmee is er een voldoende basis aanwezig voor goed onderwijs.

De inspectie heeft hier bewondering voor, mede gezien de veerkracht en de veranderbereidheid die het team tijdens het bezoek heeft laten zien. Toch is de school is nog niet klaar met haar verbetertraject. De inspectie concludeert dat op De Augustinusschool een aantal cruciale onderdelen van het onderwijsleerproces op dit moment inhoudelijk nog niet op orde is. Het gaat hier met name om het aanbod, de afstemming en de leerlingenzorg.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De eindopbrengsten van 2011 en 2012 liggen boven de ondergrens van de inspectie, die van 2010 liggen hieronder. Hiermee worden de eindopbrengsten als voldoende beoordeeld.

De tussenresultaten van januari 2013 worden ook als voldoende beoordeeld. De resultaten van technisch lezen groep 3 en 4 en van rekenen en wiskunde groep 6 liggen boven de ondergrens zoals gehanteerd door de inspectie. Rekenen en wiskunde groep 4 en begrijpend lezen groep 6 liggen onder deze norm. Met name de resultaten van rekenen en wiskunde en begrijpend lezen zijn kwetsbaar, gezien het feit dat deze resultaten in juni 2012 ook onvoldoende waren.

Voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte heeft de Augustinusschool ontwikkelperspectieven opgesteld. Met ingang van het huidige schooljaar is een start gemaakt met het gebruik van een bestuursbreed format voor ontwikkelperspectieven. Naast het gegeven dat dit nog een prille ontwikkeling is, zijn nog een aantal inhoudelijke verbeteringen noodzakelijk. De inspectie mist onder andere een goede onderbouwing van de oorzaak van de eigen leerlijn, waaruit helder en onderbouwd blijkt dat het probleem een kindgerelateerd probleem is, dat niet veroorzaakt is door hiaten in het tot dan toe gevolgde onderwijs. Tevens missen de onderbouwingen van de gekozen (tussen)doelen. Daarom wordt deze indicator als onvoldoende beoordeeld. Overigens lijkt het er op dat niet alle leerlingen met een ontwikkelperspectief de gestelde doelen behaald hebben.

De school gebruikt een genormeerd volgsysteem voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling. De inspectie doet echter nog geen uitspraak over deze opbrengsten aangezien er nog geen gegevens van drie leerjaren voorhanden zijn.

Aanbod

De Augustinusschool is een school in het hart van Rotterdam. De directie geeft blijk van een helder inzicht in de onderwijsbehoeften van haar taalzwakke leerlingenpopulatie, maar heeft dit nog niet vertaald in dekkend en systematisch aanbod voor de gehele taalontwikkeling.

De school gebruikt wel methoden voor taal en rekenen die voldoen aan de kerndoelen en worden aangeboden tot en met het niveau van groep 8. Er ontbreekt echter een duidelijke doorgaande lijn vanuit een beredeneerd,

vastgelegd en gepland aanbod voor Nederlandse taal, en met name voor het woordenschatonderwijs. Er is een taalbeleidplan, maar dit is verouderd en niet opgebouwd uit realistische en meetbare doelen. Hoewel de school al geruime tijd weet dat de taalmethode niet volstaat voor deze groep leerlingen, is er in het huidige schooljaar een werkgroep ingericht met de opdracht een nieuwe taalmethode te kiezen. Daarnaast gebruikt de school geen methode voor voortgezet technisch lezen, terwijl de leerlingenpopulatie van de school vraagt om een planmatige en methodische ondersteuning van het voortgezet technisch leesproces.

In het schoolplan beschrijft de school haar visie ten aanzien van de leerlingenpopulatie. Het ontwikkelen van sociale competenties is hierbij een belangrijke component. Vanuit deze intentie wil de school de huidige methode voor sociaal emotionele ontwikkeling aangrijpen als leidend motief door de hele schoolorganisatie heen.

Didactisch handelen, afstemming en begeleiding

De inspectie heeft tijdens haar lesbezoeken vastgesteld dat het didactisch handelen van leraren van voldoende niveau is. De uitleg is duidelijk en er heerst een taakgerichte, prettige werksfeer in de bezochte groepen.

De afstemming op verschillen in ontwikkeling behoeft echter nog een verbeterslag. Hoewel de school in haar schoolplan expliciet beschrijft wat het belang is van gedifferentieerde instructie en dit ook in een aantal groepsplannen opgenomen is, heeft de inspectie tijdens haar bezoek overwegend klassikale instructie en verwerking waargenomen.

Voor de diverse groepen worden in de groepsplannen concrete streefdoelen geformuleerd op resultaatniveau voor zowel de methodegebonden toetsen als de niet-methodegebonden toetsen. Dit is een belangrijk uitgangspunt van opbrengstgericht werken. Wat echter ontbreekt, is een onderbouwing van deze doelen in de vorm van een didactische analyse en de inhoudelijke aanpak in de groep die tot de streefdoelen moet leiden.

De Augustinusschool gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten voor het volgen van de resultaten van leerlingen. Deze resultaten worden echter niet structureel geanalyseerd en er worden geen onderbouwde conclusies getrokken op basis van deze analyses. Hierdoor vindt er ook geen inhoudelijke vertaling plaats naar de groepsplannen en mogelijke aanpassingen van het leerstofaanbod. Hiermee loopt de school het risico te lage verwachtingen te hebben van individuele leerlingen.

Zorg.

Met het nieuwe format voor groepsplannen heeft de school een sterke stap gezet in de ontwikkeling van een goede zorgstructuur. De groepplannen bieden voldoende mogelijkheden om de informatie die nodig is om de juiste zorg aan leerlingen te verlenen planmatig uit te werken. De inhoudelijke kwaliteit en eenduidigheid van invullen is in het algemeen echter nog onvoldoende. De individuele onderwijsbehoeften worden bijvoorbeeld beschreven in sociale en procesgerichte termen. De volgende stap is een aanvulling met de didactische onderwijsbehoeften van leerlingen.

Daarbij mist de inspectie de benodigde diepgang in diverse analyses voor individuele leerlingen die niet voldoende van de groepsaanpak profiteren. Hierdoor is niet zichtbaar of deze leerlingen consequent en regelmatig de juiste hulp aangeboden krijgen die nodig is om de opgelopen achterstand in te lopen. Tevens zijn de evaluaties gebaseerd op methodische foutenanalyses, maar wordt niet geanalyseerd en onderbouwd wat de oorzaak is van de gesignaleerde achterstand en/of stagnerende ontwikkeling op grond waarvan de volgende stap in de extra zorg een concrete en passende invulling kan krijgen.

Kwaliteitszorg.

Het huidige schoolplan bevat een heldere missie en visie ten aanzien van de kinderen, de ouders en de medewerkers. Te midden van de hectiek van een grote stad wil de school een veilig en vertrouwde basis zijn. De inspectie heeft geconstateerd dat dit voel- en zichtbaar is in de groepen.

De onderwijskundige visie dient echter concreter vormgegeven te worden. De school is zich te weinig bewust van haar eigen normen op het gebied van resultaten en het onderwijsleerproces; wat is 'goed' en wanneer zijn wij tevreden? Sinds dit schooljaar worden de resultaten van de eindtoets en van de tussenopbrengsten besproken in een plenaire vergadering.

Hierbij wordt echter nog de ondergrens van de inspectie of de grens vanuit Beter Presteren als ambitieniveau gehanteerd. Een duidelijke doorvertaling van de eigen kwaliteiten, ambities en streefdoelen dienen in het nieuw te schrijven schoolplan, via jaarplan naar verbeterplan, zichtbaar gemaakt te worden.

De stap naar het borgen van de kwaliteit van het onderwijsleerproces is in gang gezet. De directie bezoekt de groepen aan de hand van een eigen kijkwijzer en ook de intern begeleiders komen regelmatig gericht observeren in de groepen .

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de Augustinusschool het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Gezien enkele belangrijke tekortkomingen in het aanbod, de zorg en de afstemming zullen de bevindingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.